

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

קרח

אהרן הקריה קטורת בחוץ מעום
פיקוח נפש

אמר משה לאהרן קח את המחטה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטורת והולך מהרה אל העדה, ושוב כתיב, ויקח אהרן וירץ אל תוך הקהל וכו' ויתן את הקטורת.

ודייק העמק"ד קרח י"ז י"א דמעיקרא אמר משה ותן עליה אש מעל המזבח, ושם ליד המזבח בפנים, ושים קטורת, ורק אח"כ, והולך מהרה אל העדה, אבל למעשה כתיב וירץ אל תוך הקהל וכו' ויתן את הקטורת, שם בחוץ. ופי' העמק"ד כי משה רצה למעט האיסור ולכן לא יקטיר קטורת בחוץ באיסור כרת אלא יקטיר בפנים ושוב יוציא באיסור הוצאה כדי לכפר. אבל אהרן המתין עד שכבר התחיל הנגף ולא היה זמן לזה ולכן וירץ אל תוך הקהל ושם נתן הקטורת. ונמצא אהרן עשה איסור יותר חמור, אבל עשה זה בשעת הסכנה, ולא עשה איסור יותר קטן לפני זמן הסכנה. ואף שאמרו מאכילין אותו הקל הקל, אבל אין לעבור על הקל לפני הסכנה כדי להרויח.

וע"ש נצ"ב ביר"ט שחל בע"ש ואין סכנה ביר"ט אבל יודע ברור שיהיה סכנה בשבת, יש לו לעבור איסור לאו ביר"ט לחסוך שלא יעשה איסור סקילה בשבת.

וע' אג"מ אר"ח ח"ג ס"ט שתמה על הנצי"ב כיון דעכשיו ביר"ט אין סכנה. והביאו בשם ב"ה ס' שד"מ בהולך במדבר עושה כל יום כדי פרנסתו ואין לו היתר לעשות הרבה היום לחסוך שכמה ימים יוכל לשבות ואולי ירויח בזה שמירת שבת ביום הנכון.

וע' שד"ח מערכת י"כ א' י' אין היתר לאכול בצום גדליה מחמת שאם יתענה לא יוכל לצום ביר"כ.

וע' דבר סיני מר' סיני אדלר על שאלות בגיא צלמות עמ' כ"ו על מאטהואזן ונתנו חמץ בע"פ ואם לא יאכל היום או מחר יהא בסכנה, ועכשיו עדיין אינו בסכנה, אם להמתין עם החמץ עד מחר שהוא בסכנה או לאכול כבר בע"פ שער דיין אינו חיוב כרת. וע"ש מדברי ב"ה הנ"ל.

||| ||| ||| |||

הערות ותגובות בלשה"ק או באנגלית יתקבלו ברצון במייל bishvilleihalacha@themir.org

THIS WEEKS BISHVILEI HAPARSHA IS
לזכות רפואה שלימה
יוסא רבקה בת בילא נעמא
בתוך שאר חולי ישראל

השנים וברצוני להודות ע"כ מעומק לבי. השיחה הצילה אותי מאש המחלוקת שפרצה בעיירתנו השנה. תוך כדי הסערה ודברי הריב נזכרתי בדברי המשגיח, ובזכות כך סי לקתי את עצמי מן המחלוקת.

מיד הוציא המשגיח את ארנקו, שלף עשרים זלאטס ואמר: 'הא לך, מעותיך פעלו את שלהן, ומשפעלו אין לי צורך בהן...'

התברר כי המשגיח חזה בעיני רוחו שמטבעו של תלמידו עלול הוא להתערב במחלוקת, לפיכך הקדיש למענו שיחה מיוחדת אך כדי שתלמידו יקדיש את תשומת לב הראויה ויאזין היטב, לקח ממנו את הכסף תמורת השיחה. מיד כאשר נוכח שהדברים פעלו את צעולתם, השיב לו את כספו בחזרה.

סיפור זה שמע הגר"ש בורשטיין זצ"ל מפי ר' פרץ, בעל המעשה עצמו, וסיפרו בסעודת שבת על שולחנו של מרן רה"י ואב"ד מיר הגאון רבי אברהם צבי קמאי זצ"ל ה"ד. כששמע הגרא"צ את הסיפור, קם והתהלך בחדר הלוח ושוב אמרו: "חשבתי שאני מכיר מעט את המשגיח, עתה רואה אני שאיני מכירו כלל ועיקר".

גיליון שבועי
לתלמידי, בוגרי
וידידי ועיבת מיר

בית
מדרש

בשבילי הפרשה
יעיבת מיר ירושלים

554

זמני כניסת העבת

Baltimore, MD.....	8:18	Manchester, UK.....	9:26
Brooklyn, NY.....	8:12	Monsey, NY.....	8:14
Chicago, IL.....	8:09	Montreal, Quebec.....	8:28
Houston, Texas.....	8:07	Passaic, NJ.....	8:13
Johannesburg, S. Africa.....	5:06	Toronto, Ontario.....	8:45
Lakewood/Deal, NJ.....	8:11	Yerushalayim.....	7:13
London, UK.....	9:06	Zurich, Switzerland.....	9:08
Los Angeles, CA.....	7:49		

רד בקב"ה.

דור המדבר זכו לניסים גדולים, ענני כבוד, עמוד אש, מן וכו'. ואעפ"כ התלוננו על ה'ית ולא השכילו [לפי דרגתם] להתברר נן ולראות ש"כל אורחות ה' חסד ואמת", לכן נאמר עליהם "ארבעים שנה אקוט בדור ואמר עם תעי לבב הם, והם לא ידעו דרכי" (תהילים צה, י).

וצ"ב, הרי דור המדבר נקראים "דור דעה", על שהכירו לקב"ה בהכרה ברורה, וכדאמרו חז"ל "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל, ובהר סיני הראה להם הקב"ה שאין עוד מלבדו, והכתוב מעיד "ויאמינו בה" ובמשה עבדך", ואיך יתכן שבאו לחלוק על משה ואהרן?

אלא שכיון שנתגאה קרח ולא ראה גגם בעצמו נתקנא בנשיאותו של אליצפן, ועמד לשחוק ולהתלוצץ על משה כדאיתא בחז"ל (מובא ברש"י טז, א). זה כח הל"י צנות להכשיל אפילו דור דעה, ועל ידה שכחו קורח ועדתו מה שהכירו והשיגו בה' עד שעמדו וחלקו על משה ואהרן. אך אילו לא היה מתגאה, היה רואה בפגמי עצמו, היה בוש ונכלם.

מרן ראש הישיבה הגאון הרב אריה פינקל זצלה"ה

באפשרותי לשלם עבור השיחה... השיב מרן המשגיח: הבט נא בארנקך, כמה כסף יש לך? ענה לו התלמיד: עשרים וחמש זלאטס,

אך הוצאות הנסיעה חזור יעלו לי חמש, יוצא שיש לי עשרים זלאטס. אמר לו המר שגיח: תן לי את העשרים זלאטס ותוכל להאזין לשיחה.

התפלא ר' פרץ מאוד ובלב כבד אך בחפץ לב נתן למשגיח את הכסף. במשך הימים הבאים נל מצא רבי פרץ מנוח לנפשו, מדוע נטל ממנו המשגיח את מעט כספו? את סודו לא גילה לאיש, משום שידע שממילא אף אחד לא יאמין לו, אך ידע נאמנה שאם מרן המשגיח עשה זאת, ודאי יש לו בזה סיבה ומטרה.

בשנה הבאה שוב בא רבי פרץ לישיבה. קיבלו המשגיח במאור פנים ולא ביקש ממנו מאומה, כאילו לא אירע דבר. חלפו שבע שנים, אך פרץ כהרגלו הגיע לאלול בישיבה, רב הפעם היה לו מה לומר למרן המשגיח. מיד כשפגש את המשגיח אמר לו: 'זוכר אני שיחה שמסר המשגיח באחת

השעה את מטה אהרן
לכפי העדות למשמרת
לאות להני מרן, ותכל
תלונתם מעלי ולא
ימתו (יז,כה)

מרי הוא מלשון מרידה, בני מרדות. וכמשי"נ "וימרו על ים בים סוף" (תהילים קו, ז). המ' רידה בקב"ה היא, שמתלוננים ולא מכירים ברוב חסדיו וגודל נפלאותיו. קורת ועדתו התלוננו על הנהגת ה' ולא הכירו ברוב חסדו וטובו אשר הגדיל לעשות עימם.

וכן מצינו בארבעה שצריכים להודות, החולים, יורדי הים, בעלי ייסורים, והולכי מדבריות, ועליהם נאמר "יראו ישרים ויש מחו, וכל עולה קפצה פיה, מי חכם וישמור אלה, ויתבוננו חסדי ה' (שם קז, מב-מז), שהחכם בישירותו, יתבונן בחסדי ה' ויש מח ויודה לו על כל חסדיו. אבל מי שאינו חכם ואינו מתבונן בחסדיו, ויקפוץ פיו מלהודות לה', עליו נאמר "וכל עולה קפצה פיה", עולה גדולה היא שכופר בטובה ומר

השיחה שהצילה
ממחלוקת

סיפר הגר"ר שלמה בורשטיין זצ"ל: מנהג היה בישיבת במיר, שבחודש אלול היו מגיעים אב רכים ובעלי בתים בוגרי הישיבה ללמוד בישיבה עד אחר יוה"כ.

גם הגר"ר רבי פרץ וויזדער (מה עיירה וויזד) נהג כך מידי שנה. שנה אחת, כאשר הגיע פגש בו מרן המשגיח הגאון הרב ירוחם ליוואויץ זצלה"ה ברחוב העיר, שאלו לשלומו והתעניין מדוע בא. תמה התלמיד: הרי מדי שנה אני מגיע לשמוע דברי חיזוק ומוסר?! השיב לו המשגיח בנימה של טרר ניה: כבר שלושה ימים שהנני עמל להכין את המאמר, ואתה סתם כך בנני לשמוע?! התפלא התלמיד למשמע הדברים ואמר במבוכה: "לו הייתי בעל עסקים הייתי שמח לתת מתת יד הגונה, אך היות ואני בקושי מסתדר עם משכורת הרבנות אין

בקע שלום ורדפהו

ועוד בילקוט שם: ת"ר חביבין ישראל שחבון הקב"ה במצוות, תפילין בראשיהן ותפילין בזרועותיהן וציצית בבגדיהם ומזוזה בפתחיהן, וכו'.

רבי אליעזר בן יעקב אומר כל שיש לו תפילין בראשו ותפילין בזרועו ומזוזה בפתחו וציצית בבגדו - הכל בחזקת שלא יחטא, שנא' והחוט המשולש לא במהרה ינתק, וכו'.

ובהמשך המדרש שם: מעשה באדם אחד שה' זהיר במצות ציצית שמע שיש זונה אחת בכרכי היום שנוטלת ארבע מאות זהובים בשכרה. שגר לה ארבע מאות זהובים וקב"ה עה לו זמן. כשהגיע זמנו בא וישב לו בפתח ביתה, וכו'. באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו, נשמת וישב לו על גבי קרקע, וכו'.

הרי שע"י שמסובב האדם במצוות ציצית תפילין ומזוזה ניצל הוא מן החטא. אך את קרח המצוות הללו לא הצילו וצ"ב מדוע.

עוד בילקוט: זש"ה אשרי האיש. ובמושב לצים לא ישב, זה קורח שה' מתלוצץ על משה ואהרן במצות ציצית וע"כ לא זכה שמצות ציצית טיטפוח על פניו שלא יחטא, שנאמר אם ללצים הוא וכו' ומשה הולך לפיסן שמעו נא בני לוי. וישלח משה לקרא לדתן ואבירם, ויאמרו לא נעלה. ויקם משה וילך אל דתן ואבירם.

למדנו שבגלל הליצנות של קרח המצוות לא הצילוהו מן המחלוקת.

ובילקוט רמז תשנ"א איתא: ויקם משה וילך אל דתן ואבירם - מכאן שאין מחזיקין במחלוקת. דאמר רב: כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו, שנאמר: ולא יהיה כקרח וכעדתו.

ועוד איתא שם שנו רבותינו ארבעה נקראו רשעים: הפושט יד על חברו להכותו, אף על פי שלא הכהו נקרא רשע, שנאמר: ויאמר לרשע למה תכה רעך - הכית לא נאמר

וכאשר חטאו במרגלים לא התפלל משה עליהם ולא בטלה הגזרה מהם ומתו נשיאי כל השבטים במגפה לפני ה' ונגזר על כל העם שיתמו במדבר ושם ימותו, אז ה' נפש כל העם מרה ואז מצא קרח מקום לחלוק על משה וחשב כי ישמעו אליו העם.

מתוך קנאתו של קרח, חיפש הוא את הזמן שנפשם של בני ישראל תהיה מרה כדי שיוכל להשפיע עליהם לחלוק על משה ואהרן.

ואיך השפיע עליהם? אומרת הגמ' (סנהדרין נב. ב.): ומאי בנפשותם, שנתחייבו שריפה על עסקי נפשותם, כדריש לקיש דאמר ריש לקיש מאי דכתיב (תהלים לה, טז) בחנפי לעגי מעוג חרק עלי שנימו, בשביל חנופה שהחניפו לקרח על עסקי לגימה חרק עליהן שר של גיהנם שניו.

וברש"י הוסיף לבאר: מה עשה, עמד וכנס ר"ג ראשי סנהדראות וכו' והלבישן טליתות שכולה תכלת ובאו לפני משה, א"ל טלית שכולה תכלת חייבת בציצית? א"ל חייבת, התחילו לשחק וכו'.

למדנו שהדרך שמצא קורח להשפיע על מאתיים וחמישים אנשי עדתו, ובתוכם היו ראשי סנהדראות, היא ע"י שהתחבר איתם בסעודה עד שהחניפו לו ואז בא עליהם בדברי ליצנות, וע"י הליצנות הצטרפו מאתיים וחמישים איש הללו למחלוקת.

ובילקוט (פרשת שלח רמז תש"ג): חד"א וימצאו איש מקושש עצים. א"ל הקב"ה למשה חלל זה את השבת, אמר לפניו רבש"ע אתה יודע בכל יום תפילין בראשו ובזרועו ורואה אותם וחוזר בו, עכשיו שאין עליו תפילין חלל זה השבת. אמר לו הקב"ה למשה צא וברור להם דבר שינהגו בו בשבת ובימים טובים שנא' ועשו להם ציצית לדרתם, אין לדורתם אלא לדור תם. ואין תם אלא יעקב שנאמר ויעקב איש תם, תם מגזל, תם מגילוי עריות, תם משפיכות דמים.

איתא במשנה אבות ד, כא: ר"א הקפר אומר הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם.

ופירש רש"י: הקנאה - שיש לו לאדם על חבירו כדכתיב ורקב עצמות קנאה (משלי יד, ל), והתאוה - שמתאוה ממון הרבה שנאמר "אוהב כסף לא ישבע כסף" (קוהלת ה, ט), והכבוד - שהרבנות מקברת את בעליה. וי"א הקנאה שראו מלאכי השרת שעשו לאדם הראשון שהיו צולין לו בשר וגו' וראו כבר דו ונתקנאו בו. וכו' וי"א הקנאה שקנא קרח במשה ואהרן. והתאוה שהתאוה גיחזי לקחת מנעמן, והכבוד מירבעם שאמר אם יעלו וגו'.

הרי שהקנאה היא שהביאה את קורח ללוק על משה ואהרן, וכן מבואר בדברי רש"י: ויקח **קורח-לקח** את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה. ד"א משך ראשי סנהדראות בדברים. ודתן ואבירם, בשביל שה' שבט ראובן שרוי תימנה שכן לקהת, ובניו נשתתפו עם קרח במחלוקתו, אוי לרשע ואוי לשכינו. ומה ראה קרח לחלוק עם משה, נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור, אמר קרח, אחי אבא ארבעה היו, שנאמר ובני קהת וגו' (שמות ו, יח), עמרם הבכור נטלו שני בניו גדולה, אחד מלך ואחד כהן גדול, מי ראוי ליטול את השניה, לא אני, שאני בן יצהר שהוא שני לעמרם, והוא מנה נשיא את בני אחיו הקטן מכולם, הריני חולק עליו ומבטל את דבריו.

ובביאור הדבר איך הצליח קרח להשפיע על מאתיים וחמישים איש שישתתפו אתו במחלוקת עם משה ואהרן, **כתב הרמב"ן:** והנכון בדרש שכעס על נשיאותו של אליצפן, וקאי גם באהרן כמו שנאמר ובקשתם גם כהונה וכו', והנה ישראל בהיותם במדבר סיני לא אירע להם שום רעה וכו', ואילו היה אדם מורד במשה בזמן ההוא היו העם סוקלים אותו, ולכן סבל קורח גדולת אהרן וסבלו הבכורים מעלת הלויים וכל מעשיו של משה. אבל בבואם אל מדבר פארן ונשרפו באש תבערה ומתו בקברות התאוה רבים

למדנו שע"י הקנאה והתאוה הגיע קורח לחלוק על משה ואהרן, ואח"כ משך אחריו את עדתו ע"י ליצנות. אך אילו היו שומעים בקולו של משה שאמר להם "רב לכם בני לוי", דהיינו שלא יתאוו למה שלא מגיע להם, לא היו מתים.

וכדברי הגמ' (סוטה ט): תנו רבנן סוטה נתנה עיניו במי שאינו ראוי לה מה שביקשה לא ניתן לה ומה שבידה נטלוהו ממנה שכל הנותן עיניו במה שאינו שלו מה שמבקש אין נותנין לו ומה שבידו נוטלין הימנו וכו', וכן מצינו בקין וקרח ובלעם ודואג ואחיתופל וג' חזי ואבשלום ואדוניהו ועוזיהו והמן שנתנו עיניהם במה שאינו ראוי להם מה שביקשו לא ניתן להם ומה שבידם נטלוהו מהם:

למדנו שכשאדם אינו אינו מסתפק במה שהקב"ה נתן לו וחומד את של חבירו מפסיד הוא גם את של עצמו.

ומכאן ניקח מוסר להיזהר מלשבת במושב לצים ובמקום של קנאה ונרגנות, משום שזה משפיע על האדם ועלול ע"ז לאבד גם את מה שיש לו. אלא צריך האדם לדבוק במה שאמר דוד המלך: מי-האיש, החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, נצור לשונך מרע ושר פתיך מדבר מרמה, סור מרע, ועשה טוב בקש שלום ורודפהו.

במדבר רבה (במדבר יח, יז) "ויקח" שלקך חו לבו (תהלים נה, יג): "כי לא אויב יחרפני ואשא לא משנאי עלי הגדיל ואסתר ממנו" זה דואג ואחיתופל שהיו מחרפין אותו לא היו שונאי והיו מחרפין אותי ולא קוראין אותי בשמי אלא "מדוע לא בא בן ישי" "ראיתי את בן ישי" "הנה ראיתי בן לישי" הוי "כי לא אויב יחרפני ואשא". "ואתה אנוש כערכי אלופי" שהיה אדם גדול בתורה "ומיודעי" שהיה נושא ונותן בהלכה. "אשר יחדו נמתיק סוד" מהו "בבית אלהים נהלך ברגש" כדתנן הפר היה קרב בכ"ד כדי שיהא הרוגש מרגיש שנאמר "בבית אלהים נהלך ברגש". "ישיא מות עלימו" א"ר אלעזר עצת מינות היה בהן למה היו דומין לבית שהוא מלא תבן והיה בבית חורין והיה התבן נכנס בהם לאחר ימים התחיל אותו התבן שהיה בתוך אותן החורין יוצא, ידעו הכל כי היה אותו הבית של תבן, כך דואג ואחיתופל לא היו בהן מצות מתח"ל, אע"פ שנעשו בני תורה היו כתחלתן, הוי "כי רעות במגורם בקרבם".

ד"א מדבר במשה כי לא אויב, אלא קרח שהוא משלי יחרפני. אשר יחדיו נמתיק סוד-אהרן וקרח שניהם שוין, בבית אלקים נהלך ברגש- זה שוחט וזה זורק ומקריב. ישיא מות עלימו- שהביא את המיתה עליו וירדו הם וכל אשר להם שאולה.

אלא תכה. והלוה ואינו משלם, שנאמר: לוח רשע ולא ישלם. ומי שיש בו עזות פנים ואינו מתבייש ממי שגדול ממנו, שנאמר: העז איש רשע בפניו. ומי שהוא בעל מחלוקת, שנאמר: סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים, ושניהם היו בדתן ואבירים - עזות פנים ומחלוקת.

ובילקוט רמז תשנ"ב איתא: לא נעלה - לא נבוא אין כתיב כאן, אמרו לו: הרי אנו מעמידין דברינו ואין אנו עולים מדינה של גיהנם. ולפי שהלך משה לפתחו של דתן ואבירים זכה להציל ארבעה צדיקים מדינה של גיהנם: שלשה בני קרח ואון בן פלת. ומה זכות היה בידן של בני קרח שינצלו? שבשעה שהיו יושבין אצל קרח אביהן רואין את משה וכובשין את פניהן בקרקע, אמרו: אם נעמוד מפני משה רבינו נוהגין בזיון באבינו וכבר נצטוו על כבוד אב ואם, ואם לא נעמוד, כבר כתיב: מפני שיבה תקום, מוטב שנעמוד מפני משה רבינו, אע"פ שאנו נוהגין בזיון באבינו. באותה שעה הרחישו את לבם בתשובה, עליהם אמר דוד: רחש לבי דבר טוב.

עוד בילקוט: אמר רב און בן פלת אשתו הצילתו, אמרה ליה מאי נפקא לך מינה, אי מר רבה אנת תלמידא ואי מר רבה אנת תלמידא. וע"ז נאמר חכמות נשים בנתה ביתה זו אשתו של און, ואולת בידיה תהרסנו זו אשתו של קרח.

Parashas
Korach

PARSHA PREVIEW

Below is an English adaptation of this weeks'
Parsha Preview which can be heard live every
Wednesday at 2:15 PM

The Nature of Machlokes

Harav Hagaon Peretz Tarshish Shlita

The Gemara (Sanhedrin 110) teaches: אמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו שנאמר ולא יהיה כקרח וכעדתו – one who perpetuates a machlokes violates a prohibition, whose source is the passuk ולא יהיה כקרח וכעדתו. Simply understood, this passuk is just saying that what happened in this week's parashah shouldn't happen again. But the Torah is actually giving us a lav.

It seems puzzling that Korach's machlokes should be the source of the issur against machlokes. Korach denied Moshe Rabbeinu's nevuah, as Chazal teach that he questioned the mitzvah of tzitzis, asking whether a tallis made entirely of techeiles requires a string of techeiles. He also challenged Moshe Rabbeinu by asking whether a house filled with sefarim requires a mezuzah. Furthermore, Korach managed to gather 250 roshei sanhedra'os, the nesi'im, as well as Klal Yisrael to back him. This was the most severe machlokes in Klal Yisrael's history!

By way of analogy, imagine that a father would tell his son, "Listen, son, don't commit armed robbery." The implication is that pickpocketing and white-collar crime are acceptable. Why does the Torah use the extreme example of Korach as the source for the lav of machlokes?

Before answering this question, let's define machlokes.

There's a difference between machlokes and chilukei dei'os, or disagreement.

Let's say two friends decide, after many years, to go out to the restaurant together, and one orders very simple food while the other one's order, you'd need a French dictionary to figure out what it is. It's not by chance that the two make their respective menu choices;

each one's choice reflects a particular way of thinking. The one who orders simple food feels that he's happy with his standard of living and he's not interested in exposing himself to higher levels of gashmiyus and having to take out a mortgage to pay for his dinner. His friend, on the other hand, says, "Listen, I almost never go out to eat, and in the back of my mind I'm always wondering what they have in those fancy restaurants. Let me order the most expensive dish, and this way I'll keep my desires in check."

Although the two might differ in their approaches, they still sit at the same table. They can accept the other person's opinion, and they can even respect it.

People can have differences of opinion. But when there's machlokes, there are no two opinions. There's only one opinion – yours. If the other person has an opposing idea that's logical but doesn't fit with your way of seeing things, he doesn't exist! He has no right to an opinion!

That's machlokes.

As time goes on, machlokes spreads: We don't daven in the same shul, we don't invite each other to our simchos. While this might sound a bit extreme, in Parashas Korach the Torah is teaching us that this is the nature of machlokes.

Irrational Complaints

Korach, along with Dasan and Aviram, approached Moshe Rabbeinu with a complaint: כל העדה כלם קדשים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'. They are accusing Moshe of taking honor for himself at the expense of Klal Yisrael, when in truth, Moshe Rabbeinu is the only person about whom Hakadosh Baruch Hu testified in

the Torah that he was anav mikol adam. No one else ever attained this madreigah of humility. Moreover, when Hashem originally offered Moshe the position of leader and redeemer of Klal Yisrael, Moshe replied, “שְׁלַח נָא בְיָדִי תִשְׁלַח – Send someone else, I’m not worthy!”

Later, after Klal Yisrael sinned with the eigel, Hakadosh Baruch Hu told Moshe: וְעַתָּה הִנִּיחָה לִי וַיִּחַר אַפִּי בָהֶם וְאָכַלְתֶּם וְאָעֵשָׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גָדוֹל. He wanted to destroy Klal Yisrael, but since He had promised the Avos that Klal Yisrael would endure forever, He told Moshe that He would make him into a great nation that would be the continuation of the Avos.

Not only did Moshe Rabbeinu decline this proposition, but he told Hakadosh Baruch Hu, מִחֲנִי נֹא מִסְפָּרָךְ. “I have no independent existence apart from Klal Yisrael,” he said. “My whole being is to be a servant to Klal Yisrael. If there’s no Klal Yisrael there’s no Moshe Rabbeinu!”

Yet Korach and his followers were accusing Moshe Rabbeinu of lording over Klal Yisrael! How could they make such a ridiculous accusation?

The point is that when machlokes begins, you see the world through your own eyes only, and the other person ceases to exist. There’s no one else but yourself. What do you do when there is opposition to you, and the other person’s position makes sense? In order to justify yourself, you have to put down your opponent, even though there is no rational basis for doing so. Because when a person is wrapped up in machlokes, he can’t see out of his own dalet amos; he begins to act irrationally in order to prop up his own position.

This is evident in the simple pshat of the pesukim. Dasan and Aviram approach Moshe with a complaint: הִמְעֵט כִּי הֶעֱלִיתֵנוּ מֵאֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ: לְהַמִּיתֵנוּ בַּמִּדְבָּר כִּי תִשְׁתַּרְר עָלֵינוּ גַם הַשְׁתַּרְר.

Are they normal?

They had just experienced enslavement in Mitzrayim, along with the terrible suffering that came along with it, until Moshe Rabbeinu came and performed the ten makkos, followed by Krias Yam Suf. How did Mitzrayim turn into a land flowing with milk and honey? Yet they complain to Moshe Rabbeinu that he took them out of that wonderful land. This, after he brought them to Har Sinai and gave them the Torah – and they accuse him of trying to kill them in the desert!

We see again and again that when machlokes begins, people lose their grip on reality because of their love for their themselves. This is frightening; anyone from the outside would look at the situation and say that it makes no sense. But the person embroiled in the machlokes doesn’t see the obvious.

We noted that Korach was questioning Moshe Rabbeinu, but what was the root of this questioning? He got stuck in a hole called machlokes, and in that hole a person has to be right. That need to be correct caused him to reach a point where he was even able to challenge the nevuah of Moshe Rabbeinu.

We also wondered why the Torah commands us to avoid machlokes in the context of this immense machlokes of Korach and Klal Yisrael against Moshe Rabbeinu. The word machlokes means to separate, and Rashi interprets the phrase וַיִּקַּח קָרַח to mean that he separated himself from the community. We explained that when two people have differing opinions, they can still be friends and belong to the same kehillah or family. Klal Yisrael has to be united; we’re all on the same team, and we have one goal in life: to bring about kevod Shamayim. People might take different approaches to reach that goal: some may place an emphasis on dikduk halachah, others on mussar, middos, chassidus, or limud Torah, but כָּלֶם אֶהוּבִים כָּלֶם בְּרוּרִים כָּלֶם גְּבוּרִים – they are all united in their interest of increasing kevod Shamayim. Machlokes means that a person is not part of the group; he cancels another individual or group. It’s not that he disagrees with them – it’s that they don’t exist.

This cannot happen in Klal Yisrael. When Chazal say that וְלֹא יִהְיֶה קְקָרַח וְכַעֲדָתוֹ is a lav against perpetuating machlokes, they don’t refer only to a machlokes against Moshe Rabbeinu, with the magnitude of Korach’s dispute.

Destruction Begets Destruction

What’s the result of machlokes? The baal machlokes considers the other person nonexistent, so middah k’neged middah, Hashem causes him to be swallowed up and cease to exist: וְתִכַּס עֲלֵיהֶם הָאָרֶץ וַיֵּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקְּהֵל. The comparison to Korach’s machlokes conveys that all machlokes is essentially the same: It’s a refusal to see the other person and acknowledge his existence.

This may sound exaggerated, but unfortunately, this is how we respond when we feel that someone wronged us. It could be within a family, it could be at work, in yeshiva, or in the kehillah. Let’s not get into examples; everyone knows themselves, יוֹדְעַ עֲדִיק נִפְשׁ בְּהִמָּתוֹ. We become very judgmental, and we can completely dismiss that person: “You say he’s a talmid chacham? No, he doesn’t learn lishmah.” “He’s a big baal tzedakah? He just wants to be honored at the dinner.” “He raises his children on the Torah path? He’s embarrassed not to.” We could do away with everyone, all in order to justify ourselves.

This is what the Torah is coming to teach us. All aveiros have their respective punishments, and there’s only one that stands out: machlokes, which destroys not only the parents R”I but even young children who have no connection to cheit. Because in Klal Yisrael there’s no place for machlokes.